

หัวข้อภาคานิพนธ์	การนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) มาใช้ในองค์การภาครัฐ : ศึกษาเฉพาะกรณีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	The Introduction of e-Procurement by e-Auction Usage in The Government Organization : Case Study of Tourism Authority of Thailand มะลิวัลย์ ว่องศิลป์
แผนกวิชา/คณะ	Maliwan Wongsilp รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์สมชัย ศรีสุทธิยากร
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในองค์การภาครัฐ : ศึกษาเฉพาะกรณีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย” นี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงการนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างของ กองบริหารจัดการซื้อจัดจ้างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยศึกษากระบวนการและขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการนำระบบจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) มาใช้ในหน่วยงานของกองบริหารจัดการซื้อจัดจ้าง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รวมถึงเพื่อเสนอแนะแนวทางที่ควรนำมาแก้ไขปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ทางวิชาการ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผลการดำเนินงานในการจัดซื้อจัดจ้างระบบอิเล็กทรอนิกส์ และการสัมภาษณ์ในเชิงลึกกับผู้บริหารที่มีอำนาจอนุมัติการจัดซื้อ จัดจ้าง และเจ้าหน้าที่ของกองบริหารจัดการซื้อจัดจ้าง ผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ และผู้ค้าที่เข้าร่วมประมูลราคาทางอิเล็กทรอนิกส์ จำนวนทั้งสิ้น 10 คน เพื่อให้ทราบถึงผลของการนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ และนำความคิดเห็นมาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการดังกล่าว

ผลการศึกษาพบว่า การนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในกองบริหารจัดการซื้อจัดจ้าง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในระยะเวลาดังแต่ปี 2549 ถึง ปี 2551 ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2549 ซึ่งเป็นระเบียบที่ได้มีการปรับปรุงแก้ไข กฎ ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกวดราคาทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้เหมาะสมรัดกุม มีความโปร่งใส เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานภาครัฐ ลดการ

ทุจริต คอร์รัปชัน และเพื่อให้เกิดการแข่งขันราคากันอย่างเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น นั้น ในช่วงแรกของการนำระเบียบฯ ดังกล่าวมาปฏิบัตินั้นถือว่าได้ผลดี ในเรื่องสามารถช่วยประหยัดงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างได้ประมาณร้อยละ 20 ของวงเงินงบประมาณ มีการแข่งขันกันราคาอย่างเป็นธรรม และช่วยป้องกันการสมยอมราคาของผู้ค้าได้ เนื่องจากกฎ ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ มีความรัดกุมและมีความโปร่งใสในกระบวนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่มากขึ้น แต่เมื่อดำเนินการมาในช่วงระยะเวลาประมาณ 2 ปี พบว่าผู้ค้าเริ่มมีประสบการณ์ในการดำเนินการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ในการหาวิธีที่จะสมยอมราคากันจากข้างนอก และมีการเมืองเข้ามาแทรกแซง ส่งผลให้มูลค่าในการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ประหยัดงบประมาณได้น้อยลง และไม่เกิดการแข่งขันทางด้านราคากันอย่างเป็นธรรม นอกจากนี้ยังพบว่าการนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ ยังไม่เกิดประสิทธิภาพในเรื่องการใช้ระยะเวลานานและมีขั้นตอนในการดำเนินการมากส่งผลให้การดำเนินการไม่เป็นไปตามแผน หรือความต้องการที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา จากการศึกษาในครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1. ในส่วนของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างให้มีความชัดเจนและมีการบริหารจัดการตามแผนงานอย่างจริงจัง ทั้งในส่วนของหน่วยงานที่เป็นเจ้าของเรื่อง และกองบริหารจัดซื้อจัดจ้าง และควรมีการตั้งมูลค่างบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้าง 2. ในส่วนของกรมบัญชีกลางกระทรวงการคลัง ควรมีเกณฑ์ในการสร้างมาตรฐานในการให้คำแนะนำ เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนให้แก่เจ้าหน้าที่พัสดุของหน่วยงานต่างๆ และควรจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ และหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานพัสดุและการจัดซื้อจัดจ้าง อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังควรเข้าไปตรวจสอบการทำงานผู้ให้บริการตลาดกลางอย่างสม่ำเสมอ เพื่อยกระดับมาตรฐานในการให้บริการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ให้มีมาตรฐานในระดับเดียวกัน 3. ในส่วนนโยบายของภาครัฐควรมีการทบทวน และปรับปรุงแนวทางปฏิบัติ กฎ ระเบียบต่างๆ รวมทั้งโปรแกรมที่ใช้สำหรับการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่รัฐนำมาบังคับใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และช่วยพัฒนาให้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งหามาตรการในการป้องกันการสมยอมราคา และแก้ไขปัญหาในเรื่องการใช้ระยะเวลาและขั้นตอนในการดำเนินการที่มากเกินไป